

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17CoP/10/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6322201208
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 04. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubomír Šabla
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6322201208.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ľubomíra Šablu a sudcov JUDr. Zity Nagypálovej a JUDr. Jozefa Zlochu ako členov senátu, vo veci starostlivosti o maloleté deti L.: G., nar. XX.XX.XXXX, G., nar. XX.XX.XXXX a G., nar. XX.XX.XXXX, všetky trvale bytom T. XXX, toho času v ústavnej starostlivosti Centra pre deti a rodiny R. R., L. XX, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Brezno, deti rodičov: otca G. L., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H., F. XXX/X, toho času v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Dubnica nad Váhom, Dukelská štvrť 10 a matky G. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom T., toho času bytom M., N. XX, za účasti prokurátora Krajskej prokuratúry v Banskej Bystrici, v konaní začatom na návrh navrhovateľky - starej matky mal. detí B. L., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H., F. XXX/X, o zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky a o zákaz styku starej matky mal. detí C. H. s maloletými deťmi, o odvolaní navrhovateľky a otca proti rozsudku Okresného súdu Brezno č. k. 8P/60/2022 - 46 zo dňa 15. novembra 2022 ako súdu prvej inštancie, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie v I. výroku o zamietnutí návrhu navrhovateľky na zverenie maloletých detí do jej náhradnej osobnej starostlivosti a na zákaz styku starej matky C. H. s maloletými deťmi p o t v r d z u j e.

II. Rozsudok súdu prvej inštancie v II. výroku o nároku účastníkov na náhradu trov prvoinštančného konania z r u š u j e.

odôvodnenie:

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol návrh navrhovateľky B. L., nar. XX.XX.XXXX na zverenie maloletých detí L.: G., nar. XX.XX.XXXX, G., nar. XX.XX.XXXX a G., nar. XX.XX.XXXX do jej náhradnej osobnej starostlivosti a na zákaz styku starej matky C. H. s týmito maloletými deťmi (I. výrok) a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (II. výrok).

2. Navrhovateľka návrh odôvodnila tým, že maloleté deti sa nachádzajú v Centre pre deti a rodiny v R. R., je s nimi v pravidelnom telefonickom a osobnom kontakte, majú vytvorený vzájomný silný citový vzťah. Maloleté deti sa ocitli v zlej životnej situácii, nakoľko ich otec sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody a matka neprejavuje snahu dostať deti do domáceho prostredia. Navrhovateľka s manželom vie deťom poskytnúť všetko, čo potrebujú. Navrhovaný zákaz styku starej matky C. H. s maloletými deťmi odôvodnila navrhovateľka zvýšeným požívaním alkoholických nápojov starou matkou C. H. a jej nadštandardnými vzťahmi s kolíznou opatrovníčkou. Otec s jej návrhom súhlasil.

3. Z vykonaného dokazovania pred súdom prvej inštancie vyplynulo, že dňa 25.11.2019 maloletý G. L., nar. XX.XX.XXXX utrpel život ohrozujúce poranenie mozgu, k čomu došlo v domácnosti jeho rodičov.

Preto uznesením Okresného súdu Brezno č. k. 1PPOm/1/2019 - 21 zo dňa 09.12.2019 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 11CoPom/1/2020 - 100 zo dňa 12.02.2020 bolo nariadené neodkladné opatrenie, ktorým bol maloletý G. L. dočasne odovzdaný do starostlivosti starej matky z matkinej strany C. H. a uložená jej povinnosť do 60 dní od doručenia rozhodnutia podať návrh vo veci samej na zverenie maloletého G. do jej náhradnej osobnej starostlivosti.

4. Styk otca s maloletým G. bol zakázaný neodkladným opatrením Okresného súdu Brezno č. k. 9P/25/2021 - 14 zo dňa 08.04.2021.

5. Uznesením Okresného súdu Brezno č. k. 1P/4/2020 - 368 zo dňa 12.05.2021 vo veci samej bol maloletý G. zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky C. H., jeho rodičom bola určená vyživovacia povinnosť a zároveň bol zakázaný styk rodičov s maloletým v akejkoľvek forme vrátane kontaktovania prostredníctvom elektronickej komunikačnej služby alebo inými obdobnými prostriedkami.

6. Uznesením Okresného súdu Brezno č. k. 8PPOm/2/2019 - 24 bolo nariadené neodkladné opatrenie, ktorým boli maloleté deti L.: G., G. a G. dočasne odovzdané do starostlivosti navrhovateľky a uložená jej povinnosť v lehote 60 dní od doručenia rozhodnutia podať návrh vo veci samej na zverenie maloletých detí do jej náhradnej osobnej starostlivosti. Táto dočasná starostlivosť však neplnila svoj účel, preto uznesením Okresného súdu Brezno č. k. 1PPOm/1/2020 - 15 zo dňa 01.04.2020 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 16CoPom/1/2020 - 104 zo dňa 04.06.2020 bolo nariadené neodkladné opatrenie o povinnosti navrhovateľky maloleté deti G., G. a G. odovzdať do starostlivosti Centra pre deti a rodiny R. R..

7. Dňa 27.12.2019 navrhovateľka podala na súd prvej inštancie v poradí prvý návrh (doplnený dňa 06.02.2020), ktorým sa domáhala zverenia maloletých detí G., G., G., aj G. do jej náhradnej osobnej starostlivosti. Uznesením Okresného súdu Brezno č. k. 8P/210/2019 - 107 zo dňa 10.06.2020 bolo konanie o časti návrhu navrhovateľky týkajúcej sa maloletého G. vylúčené na samostatné konanie.

8. Rozsudkom Okresného súdu Brezno č. k. 8P/210/2019 - 318 a zo dňa 12.05.2021 v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 11CoP/43/2021 - 494 sú dňa 30.09.2021 bol návrh navrhovateľky na zverenie maloletých detí L.: G., G. a G. do jej náhradnej osobnej starostlivosti zamietnutý pre nesplnenie zákonných podmienok v zmysle § 45 ods. 1 zákona o rodine, najmä osobnostných a morálnych predpokladov na výkon náhradnej osobnej starostlivosti a taktiež navrhovateľka spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v spoločnej domácnosti nezaručovala, že výkon náhradnej osobnej starostlivosti bude v záujme maloletých detí. Tento záver založili sudy na tom, že navrhovateľka bývala od rodičov s maloletými deťmi vo vzdialenosti len niekoľko kilometrov, navštevovala ich, pričom nevedela, čo sa v rodine deje ohľadne maloletého G. a ak aj vedela, nič proti tomu neurobila. Mala a mohla zistiť, že sa v rodine jej syna G. dejú negatívne veci ohľadom maloletého G., ale nezasiahla, čím aj ona prispela tiež k tomu, že maloletý G. v rodine utrpel ťažkú ujmu na zdraví. Podľa svedeckej výpovede jej sestry C. L. ani svoje dve deti - G. (otca maloletých detí) a M. nevychovala rovnako, viac preferovala syna G., kryla ho. Tak isto nerovnako sa správala aj k svojim vnúčatám, z ktorých uprednostňovala najmä maloletého G.. Po odovzdaní maloletých detí G., G. a G. do jej starostlivosti neodkladným opatrením zabezpečovala starostlivosť len o maloletého G., starostlivosť o maloletú G. a G. ponechala na ich matku, ktorá sa v tom čase dlhodobejšie s deťmi zdržiavala vo Zvolene u svojho priateľa, a to bez toho, aby poznala podmienky, v ktorých sa matka s maloletými deťmi zdrúje. Prostredie u navrhovateľky maloletým deťom nezabezpečovalo pocit istoty, bezpečia a príslušnosti. Navrhovateľka sama v danom konaní priznala, že keď ju deti neposlúchali, tak im dala po zadku, capnutie po zadku im podľa nej neublíži. Zamietnutie návrhu bolo odôvodnené aj tým, že navrhovateľka dňa 13.03.2020 obdržala od Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno príspevky na maloleté deti odovzdané do jej starostlivosti vo výške 2 304,- €. Z tejto sumy dňa 18.03.2020 uhradila sumu 1 000,- € na účet právneho zástupcu otca maloletých detí (obhajcu otca v trestnom konaní). Následne mu 19.05.2020 vyplatila ďalších 500,- €. Tým sa potvrdilo tvrdenie svedkyne C. L. o uprednostňovaní syna G.. Ďalej bolo v danom konaní zistené, že medzi navrhovateľkou a matkou maloletých detí je nevraživý vzťah, sama navrhovateľka uviedla, že medzi nimi je vzťah ako medzi cudzími ľuďmi, nerozprávajú sa, nemajú o čom.

9. Rozsudkom Okresného súdu Brezno č. k. 1P/53/2020 - 123 zo dňa 10.02.2022 bol aj časť návrhu navrhovateľky na zverejnenie maloletého G. do jej náhradnej osobnej starostlivosti zamietnutá.

10. Rozsudkom Okresného súdu Brezno č. k. 4T/99/2020 - 2936 zo dňa 28.06.2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 5To/102/2021 zo dňa 26.10.2021, právoplatnými dňa 26.10.2021, bol otec maloletých detí uznaný vinným z pokračovacieho zločinu týrania blízkej a zverenej osoby - maloletého G., za čo mu bol okrem iného uložený trest odňatia slobody vo výmere 10 rokov a 6 mesiacov zo zaradením na výkon trestu odňatia slobody do ústavu s minimálnym stupňom stráženia, bolo mu uložené ochranné protialkoholické a protitoxikomanické liečenie ambulantnou formou.

11. Právoplatným rozsudkom Okresného súdu Brezno č. k. 6T/58/2022 - 1054 zo dňa 14.07.2022 bola schválená dohoda o vine a treste, v zmysle ktorej je matka maloletých detí vinná zo spáchania zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby - maloletého G., za čo jej bol okrem iného uložený trest odňatia slobody vo výmere 3 roky, ktorý jej bol podmienene odložený s probačným dohľadom nad jej správaním v skúšobnej dobe 5 rokov.

12. Na návrh otca maloletých detí Okresný súd Brezno rozsudkom č. k. 8P/98/2021 - 74 zo dňa 10.02.2022 manželstvo rodičov maloletých detí rozviedol, na čas po rozvode nariadil maloletým deťom G., G. a G. ústavnú starostlivosť v Centre pre deti a rodiny R. R., rodičov zaviazal prispievať na výživu maloletých detí v minimálnej zákonnej výške na účet tohto zariadenia, maloletého G. ponechal v náhradnej osobnej starostlivosti starej matky C. H., rodičov zaviazal prispievať na jeho výživu taktiež v minimálnej zákonnej výške na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno a naďalej im zakázal styk s maloletým G. akoukoľvek formou a maloletého C. L., nar. XX.XX.XXXX (počas väzby otca maloletého, pričom otcovstvo k nemu ešte nebolo zapreté) zveril do osobnej starostlivosti matky a na jeho výživu zaviazal otca prispievať v minimálnej zákonnej výške, styk otca s maloletým ponechal na dohodu rodičov a zároveň nad výchovou maloletého C. určil dohľad vykonávaný za súčinnosti príslušného orgánu sociálnoprávnej ochrany detí.

13. Návrhom podaným dňa 20.07.2020 sa otec domáhal nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by bol maloletý G. odobratý zo starostlivosti starej matky C. H. a odovzdaný do ústavnej starostlivosti. Tento návrh bol uznesením Okresného súdu Brezno č. k. 9P/74/2022 - 58 zo dňa 04.08.2020 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 16CoP/27/2022 - 83 zo dňa 22.09.2022 zamietnutý.

14. Návrhom podaným dňa 13.10.2022 sa otec opätovne domáhal nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by bol maloletý G. odňatý zo starostlivosti starej matky C. H.. Návrh odôvodnil tým, že stará matka neposkytuje maloletému starostlivosť na požadovanej úrovni, túto ponecháva aj na svoju matku K. M.. Podľa názoru otca keďže maloletý bol zverený do starostlivosti C. H., má sa o neho starať výlučne ona sama. Tiež upozornil na to, že matka maloletého porušuje zákaz styku s maloletým G., nakoľko jej matka jej niekoľkokrát umožnila bývať v jej domácnosti, v ktorej býva aj maloletý G.. V návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia otec maloletého tiež uviedol, že podáva trestné oznámenie na starú matku C. H. a matku maloletého G. jednak za krivú výpoveď a tiež za porušenie zákazu styku, pretože podľa neho stará matka z matkinej strany klame, aby sa jej dcéra vyhla trestnému stíhaniu za marenie súdneho rozhodnutia. Na základe podobných podaní otca maloletého boli tieto skutočnosti aj zo strany Okresného súdu Brezno oznámené Okresnej prokuratúre Brezno v konaní vedenom pod spisovou značkou 9P/74/2022. Aj tento návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia Okresný súd Brezno uznesením č. k. 8P/107/2022 - 10 zo dňa 04.11.2022 zamietol.

15. Z aktuálneho prešetrenia pomerov v rodine súd prvej inštancie zistil, že stará matka C. H. poskytuje maloletému G. starostlivosť na veľmi dobrej úrovni, v jej starostlivosti neboli zistené nikdy závažné nedostatky. Prostredie, v ktorom maloletý vyrastá u starej matky je bezpečné, stabilné, pokojné a dostatočne podnetné. Stará matka vie adekvátne reagovať a naplňovať potreby pre maloletého, náhradná osobná starostlivosť plní svoj účel, momentálne je najlepšou formou zabezpečovania starostlivosti o maloletého G..

16. Na základe takto vykonaného dokazovania s poukazom na § 121 Civilného mimosporového poriadku v platnom znení (ďalej aj „C. m. p.“), § 26, § 44 ods. 1, 3 a 4, § 45 ods. 1 a 2 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej aj „zákon o rodine“), súd prvej inštancie dospel k záveru, že od posledného rozhodnutia rozsudkom č. k. 8P/210/2019 - 318 zo dňa 12.05.2021 v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 11CoP/43/2021 - 494 zo dňa 30.09.2021, právoplatnými 15.10.2021 nedošlo k podstatnej zmene

pomerov odôvodňujúcej vyhoveniu v podstate totožnému druhému návrhu navrhovateľky zo dňa 08.06.2022. Samotná navrhovateľka ako aj otec maloletých detí na pojednávaní konanom dňa 15.11.2022 potvrdili, že odvtedy sa nič nezmenilo. Súd prvej inštancie mal za to, že dôvody pre ústavnú starostlivosť o maloleté deti pretrvávajú, rodičia naďalej nezabezpečujú ani nemôžu zabezpečovať starostlivosť o maloleté deti, nakoľko otec maloletých detí je vo výkone trestu odňatia slobody a ich matka nemá stále vytvorené vhodné podmienky na starostlivosť, stará sa o ďalšieho ich súrodenca - maloletého C., narodeného XX.XX.XXXX. Ani navrhovateľka naďalej nespĺňa predpoklady na výkon náhradnej osobnej starostlivosti - osobnostné a morálne predpoklady a ani spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti nezaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletých detí. V tejto súvislosti súd prvej inštancie poukázal na právoplatné rozsudky o jej predchádzajúcom prvom návrhu a zopakoval v krátkosti dôvody, pre ktoré navrhovateľka tieto predpoklady nespĺňa naďalej, dokonca sa zhoršil osobnostný profil navrhovateľky, ktorej bol v apríli 2022 (ako sama priznala pred kolíznym opatrovníkom) odňatý vodičský preukaz pre alkohol za volantom. Súd prvej inštancie taktiež vyjadril pochybnosť, že by navrhovateľka spôsobom svojho života a života ostatných osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti zaručovala, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletých detí, nakoľko navrhovateľka vychovala svojho syna - otca maloletých detí, ktorý svojmu synovi G. ťažko ublížil na zdraví. Súd prvej inštancie ďalej konštatoval, že priamo na pojednávaní dňa 15.11.2022 bolo cítiť napätý vzťah medzi navrhovateľkou a jej synom na jednej strane a ostatnú biologickou rodinou maloletých detí na strane druhej. Otec na pojednávaní uviedol, že matka maloletých detí v súčasnosti pre neho nič neznamená. Navrhovateľka sa k matke maloletých detí stavia negativisticky, už v minulosti ju za vzniknutú situáciu v rodine vinila. Preto súd prvej inštancie nevidel ako reálne jej stretávanie sa s maloletými deťmi v prípade zverenia mal. detí do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky. V súčasnosti sú maloleté deti v ústavnej starostlivosti Centra pre deti a rodiny R. R., udržiavajú aj osobné kontakty tak s rodičmi, ako aj s ostatnými biologickými príbuznými, vrátane starej matky C. H., sú medzi nimi obojstranné vzájomné citové vzťahy, maloleté deti pri styku s touto starou matkou nestrádajú. Preto súd prvej inštancie nevidel dôvod ani na zákaz styku tejto starej matky s maloletými deťmi. Mal za to, že ak by mal. deti boli zverené do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky, nemali by možnosť rozvíjať vzťahy s ostatnými biologickými príbuznými na takej úrovni ako teraz, najmä s matkou a starou matkou z matkinej strany. Súd prvej inštancie taktiež poukázal na hygienu v domácnosti navrhovateľky, z ktorej sa po krátkodobých pobytoch maloleté deti vrátili so štípancami neznámeho pôvodu - najmä G. a naposledy aj G.. V súčasnosti prebieha sanácia biologickej rodiny, aspoň matky, preto je podľa názoru súdu prvej inštancie pre maloleté deti najvhodnejšie a v súčasnosti v ich najlepšom záujme, aby zatiaľ zostali v ústavnej starostlivosti Centra pre deti a rodiny R. R..

17. O náhrade trov účastníkov konania súd prvej inštancie rozhodol s poukazom na ust. § 52 C. m. p. Uviedol, že v konaní nezistil žiadne skutočnosti, pre ktoré by bolo možné považovať priznanie náhrady trov konania niektorému z účastníkov za spravodlivé. Navyše ani jeden z účastníkov sa náhrady trov konania nedomáhal.

18. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podali v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľka a otec maloletých detí.

19. Navrhovateľka považovala podľa obsahu odvolania rozsudok súdu prvej inštancie za nesprávny z dôvodov uvedených v § 62 ods. 1 C. m. p. a v § 365 ods. 1 písm. c) a h) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v platnom znení (ďalej aj „C. s. p.“), t.j. z dôvodov, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci, rozhodoval vylúčený sudca a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

20. V odvolaní trvala na tom, že s manželom vedú usporiadaný život, nehádajú sa, nebijú, ani nenadáajú. Poukázala na to, že vychovali dve deti - G. a M., pričom poprela, že by medzi nimi robila rozdiely. Výpoveď jej sestry C. L. ohľadne týchto skutočností označila za nepravdivú. Uviedla, že jej sestra s nimi nežila, navštevovali sa len občas, takže nemôže o tom nič vedieť. Svedkyňa je sama rozvedená, po rozvoze súd zveril jej deti do starostlivosti jej manžela C. L. (otca detí) a svedkyňa mala na nejaký čas zakázaný styk s maloletými deťmi. Uviedla, že za jej krivú výpoveď a ohováranie podá na ňu trestné oznámenie.

21. Ohľadne odobratia vodičského preukazu uviedla, že túto informáciu neposkytla kolíznemu opatrovníkovi, ale Centru pre deti a rodiny R. R..

22. Dôvod pre vylúčenie zákonnej sudkyne súdu prvej inštancie C.. Y. M., ktorá vo veci konala a rozhodla napadnutým rozsudkom videla navrhovateľka v tom, že ju sudkyňa na pojednávaní verejne urazila, keď uviedla, prečo by mala navrhovateľke zveriť deti vzhľadom na to, čo vychovala. Sudkyňa by sa takto nemala správať k ľuďom.

23. Navrhovateľka preto podľa obsahu odvolania navrhla, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil a maloleté deti G., G. a G. zveril do jej náhradnej osobnej starostlivosti.

24. Otec maloletých detí vo svojom odvolaní považoval rozhodnutie súdu prvej inštancie za nesprávne z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. b), c), e) a h) C. s. p., t.j. z dôvodov, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces; rozhodoval vylúčený sudca; súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

25. V odvolaní uviedol, že bolo porušené právo navrhovateľky na spravodlivý proces, súd prvej inštancie nezabezpečil dôkazy, ktoré navrhoval. Mal za to, že kolízny opatrovník odobral navrhovateľke v minulosti mal. deti na základe klamstiev starej matky z matkinej strany. Žiadal o zabezpečenie telefónnych záznamov z ústavu na výkon trestu odňatia slobody, ktorými by vyvrátil tvrdenia, že v telefonátoch s mal. deťmi nadávala na ich matku. Nepoprel, že s ňou momentálne nemá dobrý vzťah, no dúfa a verí, že po zverení mal. detí do starostlivosti navrhovateľky si rodina nájde k sebe opäť cestu a spoločnú reč.

26. Dôvod zaujatosti zákonnej sudkyne videl rovnako ako navrhovateľka vo vyjadrení na adresu navrhovateľky, čo to vychovala za syna, v drzom a arogantnom vystupovaní na súdnom pojednávaní dňa 15.11.2022. Podľa jeho názoru sudkyňa nemá rovnaký kritický postoj k navrhovateľke a starej matke z matkinej strany. Poukázal na to, že aj matka mal. detí bola právoplatne odsúdená za zločin týrania blízkej a zverenej osoby a jej matke nebolo vytknuté, ako ju vychovala a mal. G. z toho dôvodu neodobrala z náhradnej osobnej starostlivosti C. H..

27. Otec ďalej poukázal na to, že pokiaľ sa navrhovateľke vyčíta, že mal. deťom capne po zadku, aj stará matka z matkinej strany sa v trestnom konaní vedenom na Okresnom súde Brezno pod sp. zn. 4T/99/2020 pri svojom výsluchu dňa 15.02.2021 vyjadrila, že mal. G. dostane po zadku, no pred sudkyňou to účelovo zatajila. Ako dôkaz o tom predložil kópiu druhej až siedmej strany zápisnice z hlavného pojednávania bez jeho úvodnej strany, kde sa na strane 2 nachádza perom dopísaná poznámka: „OS BR 15.02.2021“.

28. Dôvody nerovnakého prístupu videl otec mal. detí aj v tom, že podľa neho pracovníčka kolízneho opatrovníka K. H., ktorá má prípad jeho mal. detí na starosti, má nadštandardné vzťahy s C. H..

29. Vzhľadom na uvedené mal otec za to, že zákonná sudkyňa postupovala vo veci nezákonne, rozhoduje na základe seba a nie zákona, porušuje práva na spravodlivý proces, preto na ňu podá trestné oznámenie.

30. Pokiaľ ide o vzťah mal. detí k starým rodičom, otec v odvolaní tvrdil, že pri starých rodičoch z jeho strany sú šťastné, majú s nimi vytvorený veľmi silný citový vzťah, naproti tomu starú matku z matkinej strany nemajú rady, sú kolíznym opatrovníkom nútené ju navštevovať proti ich vôli. Na preukázanie týchto tvrdení navrhol oboznámenie s trestným spisom sp. zn. 4T/99/2020, v ktorom sa nachádza výpoveď mal. detí.

31. Otec nesúhlasil ani s vyhodnotením obdobia, počas ktorého boli mal. deti dočasne v starostlivosti navrhovateľky na základe neodkladného opatrenia v jej neprospech zo strany súdu prvej inštancie. V tom, aby mal. G. a G. brávala ich matka do Zvolena ju podporoval kolízny opatrovník, povedal jej, aby necestovala autobusom, ale aby ju jej milenec vozil autom. Za nedôvodnú považoval výčitku súdu prvej inštancie, že navrhovateľka ich odovzdávala matke bez toho, aby vedela, do akých podmienok idú. To

je úlohou kolízneho opatrovníka. Matka jej nechcela povedať, kam s mal. deťmi chodíeva. Aj za tým účelom žiadal oboznámenie sa s prepismi hovorov medzi ním a matkou mal. detí z trestného spisu sp. zn. 4T/99/2020, v ktorých ju žiadal, aby vrátila deti navrhovateľke, keďže ju nerešpektovala. Ani tento dôkaz súd prvej inštancie nezabezpečil, čím podľa otca znovu porušil právo na spravodlivý proces.

32. Vzhľadom na uvedené otec maloletých detí navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil, resp. zmenil a návrhu navrhovateľky v plnom rozsahu vyhovel.

33. Prokurátor Okresnej prokuratúry Brezno vo vyjadrení k odvolaniam navrhovateľky a otca mal. detí navrhol napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Rozsudok považoval za správny, zákonný a riadne odôvodnený. Poukázal na správy a výpovede kolízneho opatrovníka a zástupcu Centra pre deti a rodiny R. R., z ktorých vyplýva, že maloleté deti na jednej strane hovoria, že chcú chodiť na pobyty k navrhovateľke a jej manželovi do Valaskej, no na druhej strane sa zverili zamestnancom centra, že v domácnosti sa starí rodičia vyjadrujú vulgárne na adresu ich matky a starej matky H. a to aj počas telefonátov s otcom. Kolízny opatrovník ďalej konštatuje, že maloleté deti sú veľmi citlivé, vyjadrujú sa vždy tak, aby neublížili tomu, s kým sú aktuálne v kontakte. S návrhom navrhovateľky sa kolízny opatrovník nestotožnil z dôvodu, že výchovné prostredie, ktoré navrhovateľka vo svojej domácnosti vytvára, nie je vhodné pre zdravý, všestranný vývin maloletých detí. V rodine pretrvávajú dlhodobý vzájomný konflikt a sú v nej vážne narušené vzťahy, ktoré maloleté deti stavajú do role rozhodcov, zároveň sú maloleté deti svedkami vzájomnej kritiky a osočovania. Prokurátor taktiež poukázal na zatiaľ nevysvetlené štipance maloletých detí po návrate z pobytu u navrhovateľky a taktiež na skutočnosť, že v apríli 2022 sa navrhovateľka dopustila priestupku proti bezpečnosti a plynulosti v cestnej premávke, tým že viedla motorové vozidlo pod vplyvom alkoholu.

34. Ku skutočnostiam uvádzaným otcom maloletých detí ohľadne zaujatosti a klamstiev pracovníčky kolízneho opatrovníka prokurátor uviedol, že práve kolízny opatrovník v spolupráci s Centrom pre deti a rodiny R. R., kde sú maloleté deti umiestnené podávajú objektívny pohľad na vec prostredníctvom správ, stanovísk a vyjadrení.

35. Prokurátor považoval napadnuté rozhodnutie za správne aj s poukazom na skutočnosť, že od obdobného podania navrhovateľky do dňa podania nového návrhu (08.06.2022) navrhovateľka nepreukázala, že by došlo k podstatnej zmene pomerov. Mal zhodne so súdom prvej inštancie za to, že je v najlepšom záujme detí, aby zatiaľ zostali v ústavnej starostlivosti Centra pre deti a rodiny R. R..

36. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniam taktiež navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť. Nestotožnil sa s odvolaním otca mal. detí, mal za to, že súd prvej inštancie rozhodol spravodlivo a neporušil zákon, ani práva a povinnosti žiadneho účastníka konania.

37. Centrum pre deti a rodiny R. R. vo vyjadreniach k odvolaniam uviedlo, že sa k odvolaniu otca mal. detí nevie vyjadriť, pretože tento uvádza v odvolaní skutočnosti vychádzajúce z jeho názorov, presvedčení a tiež poukazuje na rodinnú situáciu i pred prijatím detí do centra. Inak odkázalo ohľadne oboch odvolaní na svoju správu z konania pred súdom prvej inštancie zo dňa 09.11.2022.

38. Otec mal. detí vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky uviedol, že sa s ním stotožňuje, nemá proti nemu žiadne námietky. V odvolacej replike nesúhlasil s vyjadrením prokurátora Okresnej prokuratúry Brezno, považoval ho za zbytočné a účelové, nakoľko prokurátor sa nevyjadril ku skutočnostiam uvedeným v jeho odvolaní. Tvrdenia prokurátora o neslušnom vyjadrovaní sa na osobu starej matky a matky mal. detí označil len za výmysly prokurátora a kolíznej opatrovníčky, čo malo byť preukázané práve ním navrhovaným zabezpečením telefónnych hovorov. Poprel, že by sa na ich adresu vyjadroval pred deťmi vulgárne, vôbec sa o nich pred nimi nezmieňuje. Uviedol, že to, ako maloleté deti vnímajú svoju matku a starú matku z jej strany, necháva výlučne na ne. Tak, ako sa k maloletým deťom správajú, tak ich deti budú aj brať. On má so svojimi deťmi vytvorený veľmi silný citový vzťah, ktorý si vytvorili tým, že maloleté deti podporuje v ich záľubách a vo všetkom, čo ich trápi, sa s nimi vždy porozpráva. To, že to matka a stará matka z jej strany nevedia, je čisto len ich problém. Za výmysel označil aj tvrdenie, že členovia rodiny stavajú mal. deti do pozície rozhodcov. To deti nikdy nepovedali, podľa otca je využívané ich citové rozpoloženie, v ktorom sa nachádzajú a sú nútené do vecí, ktoré nechcú, napr. do stretávania sa so starou matkou C. H., s ktorou majú zlé zážitky, nie je rešpektované ich vyjadrenie, že stará matka pije. Stará matka sa o mal. deti nikdy sama od seba nezaujímalá, vždy ju do toho musel niekto nútiť.

V ostatnom obsahu odvolacej repliky otec mal. detí v podstate zopakoval tvrdenia uvedené už v jeho odvolaní.

39. Navrhovateľka vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že s ním súhlasí a nemá proti nemu žiadne námietky. V odvolacej replike taktiež nesúhlasila s vyjadrením prokurátora Okresnej prokuratúry Brezno. Uviedla, že otec má asi dôvod na to, že chce zakázať styk starej matky z matkinej strany s mal. deťmi a treba ho preveriť. V minulosti bola proti tomu, aby deti boli s touto starou matkou aj matka mal. detí, tá však nepovie pravdu, aby uškodila rodine navrhovateľky. Taktiež uviedla, že pri pobytoch mal. detí u nej sa nebavia o tejto starej matke a ich matke. Deti sa jej samé začali sťažovať na starú matku, všetko je však zbytočné, lebo jej nikto neverí. Potvrdila, že jej bol vzatý vodičský preukaz, ale nevedla motorové vozidlo pod vplyvom alkoholu, mala len zostatkový alkohol. Vodičský preukaz je už bol vrátený, ale „niekto ostane sprostý celý život“. Na záver odvolacej repliky vyjadrila pocit rozhorčenia a bezmocnosti.

40. Centrum pre deti a rodiny v odvolacej duplike odkázalo na svoje predchádzajúce vyjadrenia, priklonilo sa k stanovisku kolízneho opatrovníka v odvolacom konaní. Uviedlo, že deti majú vytvorený citový vzťah k starej matke, radi sa s ňou stretávajú a trávajú u nej i krátkodobé pobyty, avšak nevie posúdiť rodičovské zručnosti starej matky v prípade zverenia detí do jej náhradnej osobnej starostlivosti.

41. Otec mal. detí v ďalšom svojom podaní uviedol, že podal na zákonnú sudkyňu trestné oznámenie pre podozrenie zo spáchania trestného činu zneužitia právomoci verejného činiteľa. Svoj postoj k rozsudku vyjadril podrobne v odvolaní a opakované výzvy na vyjadrenie adresované mu zo strany súdu prvej inštancie považoval za potvrdenie zaujatosti zákonnej sudkyne. Vyjadril nepochopenie nad tým, že ďalej vo veci koná za stavu podozrenia z jej zaujatosti a podaného trestného oznámenia. Ďalej uviedol, že podal trestné oznámenie aj na pracovníčku kolízneho opatrovníka pani H., žiadal o zmenu zákonného sudcu aj kolízneho opatrovníka. Dodal, že o skutočnom stave veci najlepšie vedia pracovníci Centra pre deti a rodiny R. R., nakoľko tam sú mal. deti umiestnené.

42. Matka maloletých detí sa v odvolacom konaní nevyjadrila.

43. Dňa 22.03.2023 oznámil svoj vstup do konania prokurátor Krajskej prokuratúry v Banskej Bystrici.

44. Krajský súd funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaniach navrhovateľky a otca maloletých detí podľa § 34 C. s. p. preskúmal vec nielen v rozsahu odvolania v zmysle § 65 C. m. p., nakoľko sa jedná o konanie vo veci starostlivosti o mal. deti, ktoré možno začať aj bez návrhu (§ 23 ods. 2 C. m. p.), nielen z dôvodov vymedzených v odvolaní v zmysle § 66 C. m. p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 68 C. m. p. z dôvodu, že to nepovažoval pre zistenie skutočného stavu veci za potrebné a rozsudok súdu prvej inštancie v I. výroku vo veci samej ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1 a 2 C. s. p. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia (s výnimkou vyjadrenia na adresu navrhovateľky, že táto nedáva záruku, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme mal. detí vzhľadom na to, ako vychovala svojho syna - otca mal. detí, ktorý svojmu synovi G. ťažko ublížil na zdraví), na ktoré v podrobnosti odkazuje a na zdôraznenie jeho vecnej správnosti reagujúc na odvolacie námietky navrhovateľky a otca maloletých detí dodáva:

45. K odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b) C. s. p. odvolací súd uvádza:

46. K porušeniu práva účastníka konania na spravodlivý proces z dôvodu, že je názoru, že súd prvej inštancie nevykonal dôkazy podstatné pre posúdenie veci, podľa názoru odvolacieho súdu nedošlo. Posúdenie, čo je podstatné pre rozhodnutie vo veci samej a ktoré dôkazy je nutné za týmto účelom vykonať, spadá do právomoci súdu. Vyplýva to okrem iného z ustanovenia § 185 ods. 1 C. s. p., v ktorom sa uvádza, že súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná, ako aj z ust. § 36 C. m. p., podľa ktorého súd je povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhol účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci. Právu na spravodlivý proces zodpovedá len dostatočné odôvodnenie toho, z akých dôvodov niektoré z navrhnutých dôkazov súd nevykonal v zmysle § 220 ods. 2 C. s. p. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10bdo V 37/2010 zo dňa 01.01.2013 publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 4/2013, kde sa uvádza, že za vadu konania nemožno považovať okolnosť, že súd si neosvojil tvrdenie žalovaného, prípadne nevykonal dôkaz na preukázanie skutočnosti, ktorá nebola podstatná pre danú vec. Neakceptovanie právneho hodnotenia súdom nemožno považovať za vadu konania v intenciách ustanovenia § 237

Občianskeho súdneho poriadku (teraz za porušenie práva na spravodlivý proces podľa C. s. p. - poznámka odvolacieho súdu). Taktiež Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom uznesení sp. zn. IV. ÚS 252/2004 z 31. augusta 2004 konštatoval, že právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo že boli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov. Napokon odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/218/2010 zo dňa 23.11.2010, podľa ktorého: „Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní, obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04). Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).“

47. Otec mal. detí v odvolacom konaní videl porušenie práva na spravodlivý proces v nevykonaní ním navrhnutých dôkazov súdom prvej inštancie, nenamietal však, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces pre neuvedenie dôvodov zo strany súdu prvej inštancie, pre ktoré navrhované dôkazy nezabezpečil a nevykonal. Riadiac sa ust. § 66 C. m. p. a ust. § 387 ods. 3 C. s. p. tieto dôvody uvedie odvolací súd v bodoch 49. - 51. odôvodnenia tohto rozhodnutia.

48. K odvolacím dôvodom podľa § 62 ods. 1 C. m. p. a § 365 ods. 1 písm. e) a h) C. s. p. odvolací súd uvádza:

49. Zásadným a rozhodujúcim dôvodom, pre ktorý bol návrh navrhovateľky - starej matky z otcovej strany na zverenie mal. detí L.: G., G. a G. do jej náhradnej osobnej starostlivosti zamietnutý bolo nezistenie podstatnej zmeny pomerov (či už na strane rodičov, mal. detí alebo navrhovateľky) od posledného rozhodnutia súdu o predošlom v podstate rovnakom návrhu navrhovateľky. Tento záver zodpovedá zákonnej úprave, na ktorú poukázal súd prvej inštancie - § 121 C. m. p. a § 26 zákona o rodine. Ani navrhovateľka, ani otec mal. detí tento dôvod v odvolacom konaní nenapadli, sami v konaní pred súdom prvej inštancie potvrdili, že od posledného rozhodnutia sa nič podstatné nezmenilo, drvivá väčšina ich odvolacích námietok je opakovaním ich argumentácie v konaní vedenom pod sp. zn. 8P/210/2019, s ktorou sa súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd vysporiadali vo svojich rozhodnutiach - rozsudku Okresného súdu Brezno č. k. 8P/210/2019 - 318 zo dňa 12.05.2021 a potvrdzujúcim rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 11CoP/43/2021 - 494 zo dňa 30.09.2021, ktoré nadobudli právoplatnosť dňa 15.10.2021. Odvolaciemu súdu v tomto odvolacom konaní prináleží len preskúmať správnosť napadnutého rozhodnutia, resp. postupu v konaní, v ktorom bolo napadnuté rozhodnutie vydané, neprináleží mu preskúmať správnosť záverov uvedených v týchto právoplatných rozhodnutiach, súd z nich vychádza pri skúmaní, či od poslednej úpravy pomerov došlo k ich podstatnej zmene. Preto neobstojí spochybňovanie výpovede svedkyne C. L. a jej vierohodnosti v tomto konaní zo strany navrhovateľky, ani spochybňovanie hodnotenia obdobia, počas ktorého boli mal. deti dočasne odovzdané do starostlivosti navrhovateľky neodkladným opatrením a následne neodkladným opatrením z jej starostlivosti odobraté a odovzdané do starostlivosti Centra pre deti a rodiny R. R.. Z tohto pohľadu je potrebné sa pozerieť aj na návrhy otca na doplnenie dokazovania oboznámením sa s obsahom výsluchu starej matky C. H. v trestnom konaní vedenom na Okresnom súde Brezno pod sp. zn. 4T/99/2020 zo dňa 15.02.2021 a oboznámením sa s obsahom telefónnych hovorov otca s mal. deťmi, či s ich matkou. Ak bolo totiž možné vykonanie týchto dôkazov navrhnuť, resp. boli navrhnuté v pôvodnom konaní, nemôže byť nimi odôvodňovaná zmena pomerov, ktorej zistenie je pre zmenu pôvodného rozhodnutia rozhodujúce. Ich prípadné vykonanie, či nevykonanie (by) bolo na posúdení súdu v predošlom konaní. V tomto konaní by mohla navrhovateľka so svojim návrhom uspieť len v prípade, ak by uviedla nové

skutočnosti (v jej prospech), ktoré nastali po rozhodnutí o jej pôvodnom návrhu a tieto by boli v konaní preukázané.

50. Len podporne odvolací súd uvádza, že rozhodnutie, či navrhovaný dôkaz súd vykoná, alebo nie, prijíma na základe posúdenia, či je pre zistenie skutočného stavu v rozsahu nevyhnutnom pre rozhodnutie vo veci samej navrhovaný dôkaz relevantný.

51. Nielen zo zápisnice o pojednávaní pred súdom prvej inštancie a zvukového záznamu z pojednávania konaného dňa 15.11.2022, ale aj z vyjadrení navrhovateľky a otca mal. detí (viď body 38. a 39. odôvodnenia tohto rozhodnutia) vyplýva ich negatívny a nevraživý postoj voči matke mal. detí a starej matke C. H., ktorý bol jedným z dôvodov, pre ktoré nebolo vyhovené tak prvému ako aj terajšiemu druhému návrhu navrhovateľky (keďže sa na tomto postoji nič od posledného rozhodnutia nezmenilo). Preto nemalo pre konanie relevanciu za tým účelom vykonávať dôkazy navrhované otcom. Podstatou argumentácie súdu prvej inštancie nebolo len preukázanie skutočností, či sa navrhovateľka a otec mal. detí pred mal. deťmi vyjadrujú vulgárne, či nenávisťne o ich matke, či starej matke z matkinej strany, ale že v prípade ich zverenia do náhradnej osobnej starostlivosti by oproti terajšiemu stavu, keď sú umiestnené v zariadení ústavnej starostlivosti nebol zaručený kontakt mal. detí a udržiavanie vzťahov aj s matkou mal. detí a starou matkou C. H.. Niet relevantného dôvodu domnievať sa, že v prípade zverenia mal. detí do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky by sa vzťahy navrhovateľky a otca mal. detí na jednej strane a matky mal. detí a starej matky z matkinej strany na strane druhej zmenili k lepšiemu.

52. Správne súd prvej inštancie poukázal na zhoršenie morálneho profilu a spôsobu života navrhovateľky od posledného rozhodnutia spočívajúce vo vedení motorového vozidla pod vplyvom alkoholu. Aj keď má človek v tele zostatkový alkohol (t.j. nepil tesne pred jazdou, ale zo značným časovým odstupom pred ňou), to neznamená, že nevedol motorové vozidlo pod vplyvom alkoholu.

53. Navyše pokiaľ navrhovateľka v konaní argumentovala, že ona s manželom nenadáva, odvolací súd poukazuje na jej odvolaciu repliku, v ktorej sa nezdržala komentára, že „niekto ostane sprostý celý život“. Takéto vyjadrenie možno považovať za vulgárne, navyše odvolací súd je názoru, že ak sa niekto nevie zdržať takéhoto vyjadrenia v písomnom podaní, na ktorého prípravu a spísanie má dostatočný časový priestor pre to, aby jeho emócie po oboznámení sa s vyjadrením prokurátora „vychladli“, je vysoko pravdepodobné, že o to menej sa ovláda v bezprostredných napätých, či vyhrotených životných situáciách.

54. Pokiaľ otec poukazuje na nerovnaký prístup súdu prvej inštancie, či kolízneho opatrovníka k navrhovateľke a starej matke z matkinej strany, odvolací súd uvádza, že predmetom tohto konania bolo rozhodovanie o návrhu navrhovateľky na zverenie mal. detí G., G. a G. do jej náhradnej osobnej starostlivosti, prehodnocovanie rozhodnutia v tejto otázke, predmetom tohto konania nebolo prehodnocovanie rozhodnutia o zverení mal. G. do náhradnej osobnej starostlivosti C. H., preto sa k tomu nevie vyjadriť.

55. Ani tvrdenia otca, že starú matku z matkinej strany nemajú mal. deti rady, sú kolíznym opatrovníkom nútené ju navštevovať proti ich vôli, či tvrdenia navrhovateľky, že mal. deti sa jej samé začali sťažovať na starú matku z matkinej strany neboli v konaní preukázané. Naopak z vykonaného dokazovania - správ kolízneho opatrovníka a Centra pre rodiny a deti R. R. vyplýva, že v súčasnosti sú maloleté deti v ústavnej starostlivosti Centra pre deti a rodiny R. R., udržiavajú aj osobné kontakty tak s rodičmi, ako aj s ostatnými biologickými príbuznými, vrátane starej matky C. H., sú medzi nimi obojstranné vzájomné citové vzťahy, maloleté deti pri styku s touto starou matkou nestrádajú. Preto nebol dôvod na zákaz styku starej matky z matkinej strany s mal. deťmi.

56. K vyjadreniu otca, že mal. deti nikdy nepovedali, že ich členovia rodiny stavajú do pozície rozhodcov, preto sa jedná o výmysly prokurátora, odvolací súd uvádza, že skutočnosť, že to nepovedali neznamená, že to tak nie je. Prokurátor Okresnej prokuratúry Brezno sa nevyjadril, že to mal. deti povedali, ale že v rodine pretrvávajúci vzájomný konflikt a vážne narušené vzťahy (ktoré sú vykonaným dokazovaním preukázané - poznámka odvolacieho súdu) stavajú (de facto) mal. deti do role rozhodcov. Tak je to v každej rodine, kde sú mal. deti nechtiac okolnosťami majúcimi príčinu a pôvod mimo nich vystavené konfliktu lojality.

57. Pokiaľ otec poukazuje na to, že o skutočnom stave veci najlepšie vedia pracovníci Centra pre deti a rodiny R. R., nakoľko tam sú mal. deti umiestnené, odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že centrum sa v konaní nevyjadrilo, že zákaz styku starej matky s mal. deťmi je v ich záujme a k otázke zverenia mal. detí do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky nezaujalo stanovisko s odôvodnením, že k odvolaniu otca mal. detí sa nevie vyjadriť, pretože tento uvádza v odvolaní skutočnosti vychádzajúce z jeho názorov, presvedčení a tiež poukazuje na rodinnú situáciu i pred prijatím detí do centra, priklonilo sa k stanovisku kolízneho opatrovníka v odvolacom konaní a uviedlo, že deti síce majú k starej matke z otcovej strany vytvorený citový vzťah, rady sa s ňou stretávajú a trávajú u nej i krátkodobé pobyty, avšak centrum nevie posúdiť rodičovské zručnosti starej matky v prípade zverenia detí do jej náhradnej osobnej starostlivosti.

58. K odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. c) C. s. p. odvolací súd uvádza:

59. Podľa § 49 ods. 1, 2 a 3 C. s. p. sudca je vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu, ak so zreteľom na jeho pomer k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezaujatosti. Vylúčený je i sudca, ktorý prejednával a rozhodoval ten istý spor na súde inej inštancie. Dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudcu a v jeho rozhodovacej činnosti.

60. V konaní nebolo tvrdené a ani to z obsahu spisu nevyplýva, že by zákonná sudkyňa JUDr. Elena Lámerová prejednávajúca a rozhodujúca túto vec v konaní pred súdom prvej inštancie mala záujem na výsledku konania, teda že by mala pomer ku konaniu. Pokiaľ ide o jej pomer k účastníkom konania, nemožno podľa názoru odvolacieho súdu z jej vyjadrenia na adresu navrhovateľky bez ďalšieho usudzovať, že je voči nej zaujatá. Dané vyjadrenie možno hodnotiť ako neprimerané, pretože na vývoj osobnosti jednotlivca vplyva množstvo faktorov, nielen výchova zo strany rodičov, ale aj genetické predispozície, povaha, či prostredie mimo rodiny, do ktorého sa za života dostane (najmä partia a pod.). Navyše dané vyjadrenie ako jeden z dôvodov zamietnutia návrhu navrhovateľky možno považovať aj za zbytočné, keďže hlavným postačujúcim dôvodom pre zamietnutie návrhu navrhovateľky na zverenie mal. detí do jej náhradnej osobnej starostlivosti (ako už bolo uvedené vyššie) bolo nezistenie podstatnej zmeny pomerov od posledného rozhodnutia v tejto otázke. Takéto vyjadrenie možno vnímať ako prejav nezvládnutia určitej vypätej situácie na pojednávaní aj vzhľadom na verbálne útočné vystupovanie navrhovateľky a najmä otca mal. detí nielen voči pracovníčke kolízneho opatrovníka, ale aj voči samotnej zákonnej sudkyňi (čo vyplýva zo zvukového záznamu z pojednávania konaného dňa 15.11.2022). Vo vzťahu k takémuto vyjadreniu však treba uviesť, že aj za daných okolností by sa mal sudca riadiť povinnosťou zdržanlivosti vyjadrenia takéhoto typu (aj keď ho možno v danej chvíli považuje za správne, či za prejav „spravodlivého hnevu“) vyvarovať. Pre výkon sudcovského povolania je okrem iného nevyhnutná aj schopnosť ovládať svoje emócie aj vo vypätých situáciách, aj keď z ľudského hľadiska možno mať pre emocionálne vyjadrenia pochopenie.

61. Ani uplatnenie odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. c) C. s. p. účastníkom konania spočívajúceho v tom, že sudca je vylúčený, či podanie trestného oznámenia na sudcu samo osebe neznamená, že sudca je automaticky vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci.

62. Pokiaľ otec považuje za dôkaz vylúčenia sudkyne skutočnosť, že po podaní odvolania bol súdom prvej inštancie vyzývaný na vyjadrenia k podaniam ostatných účastníkov v odvolacom konaní, odvolací súd uvádza, že tento postup zodpovedá ust. § 374 C. s. p., jedná sa o úkony súdu prvej inštancie, ktoré je povinný vykonať pred predložením veci na rozhodnutie odvolaciemu súdu. Práve nedodržanie tohto procesného postupu, nedanie priestoru odvolateľovi na vyjadrenie sa k vyjadreniam ostatných účastníkov konania k jeho odvolaniu by bolo porušením jeho práva na spravodlivý proces. Navyše aj v prípade námietky zaujatosti vnesenej ešte v priebehu konania pred súdom prvej inštancie pred rozhodnutím vo veci samej, resp. rozhodnutím, ktorým sa konanie končí v zmysle § 57 veta prvá C. s. p. jej uplatnenie nebráni súdu vec prejednať alebo vykonať iné úkony. Druhá veta predmetného ustanovenia hovorí o tom, že pred rozhodnutím o námietke zaujatosti súd nemôže vydať rozhodnutie vo veci samej alebo rozhodnutie, ktorým sa konanie končí sa v tomto prípade z logiky veci neuplatní, pretože účastníci konania nevzniesli námietku zaujatosti sudkyne v priebehu konania pred súdom prvej inštancie, ale až po rozhodnutí vo veci samej uplatnili ako jeden z odvolacích dôvodov proti nemu, že sudkyňa je vylúčená.

63. Napokon otec bližšie vo svojom odvolaní, ani ďalších vyjadreniach v odvolacom konaní nešpecifikoval ustanovenia zákona, ktoré zákonná sudkyňa v priebehu konania pred súdom prvej inštancie porušila, keď tvrdí, že postupovala vo veci nezákonne, rozhoduje na základe seba a nie zákona. Porušenie práva na spravodlivý proces je samostatným odvolacím dôvodom, nie je dôvodom vylúčenia sudcu z prejednávania a rozhodovania vo veci, navyše vzhľadom na jeho vymedzenie v odvolacom konaní otcom mal. detí ani zistené nebolo (viď vyššie). Týmto dôvodom nie je v zmysle § 49 ods. 3 C. s. p. ani skutočnosť, že otec mal. detí s procesným postupom, či rozhodnutiami sudkyne v tejto, či iných predchádzajúcich veciach týkajúcich sa mal. detí nesúhlasí.

64. Ako závislý od I. výroku vo veci samej v zmysle § 379 písm. a) C. s. p. a § 65 C. m. p. odvolací súd preskúmal aj II. výrok, ktorým súd prvej inštancie rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Podľa ust. § 57 C. m. p. o povinnosti nahradit' trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh. Keďže výrok o náhrade trov konania nie je svojou povahou rozhodnutím vo veci samej a žiaden z účastníkov si náhradu trov konania neuplatnil, čo konštatoval aj súd prvej inštancie, nebol daný dôvod na rozhodnutie o náhrade trov konania. Preto odvolací súd v zmysle § 389 od. 1 písm. d) C. s. p. tento výrok rozsudku súdu prvej inštancie zrušil.

65. Z rovnakého dôvodu v zmysle § 396 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 2 ods. 1 C. m. p. a § 57 C. m. p. odvolací súd nerozhodol o náhrade trov odvolacieho konania, nakoľko zo strany účastníkov konania nebol učinенý návrh na takéto rozhodnutie.

66. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v § 421 odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C. s. p. (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C. s. p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C. s. p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
 - b) kto ho robí,
 - c) ktorej veci sa týka,
 - d) čo sa ním sleduje a
 - e) podpis
- (§ 127 ods. 1 C. s. p.).

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

Účastník konania má možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C. s. p.). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).

Ak neboli splnené podmienky podľa § 429 C. s. p., resp. dovolanie má vady podľa § 429 C. s. p. napriek riadnemu poučeniu dovolateľa o povinnosti podľa § 429 C. s. p. v odvolacom konaní, resp. napriek výzve súdu prvej inštancie adresovanej dovolateľovi na odstránenie vád a jeho poučení o následkoch neodstránenia vád dovolania, dovolací súd dovolanie odmietne (§ 447 písm. e) C. s. p. v spojení s § 436 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 C.m.p.).

Proti právoplatnému rozhodnutiu súdu v konaní podľa tohto zákona je prípustné dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len "generálny prokurátor"), ak to vyžaduje verejný záujem alebo ochrana práv a ak nápravu nemožno v čase podania dovolania generálneho prokurátora dosiahnuť inými právnymi prostriedkami (§ 78 ods. 1 C.m.p.). Dovolanie generálneho prokurátora je prípustné, ak potreba zrušiť alebo zmeniť právoplatné rozhodnutie prevyšuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty (§ 78 ods. 2 C.m.p.).

Generálny prokurátor podá dovolanie iba na základe podnetu účastníka alebo osoby dotknutej právoplatným rozhodnutím súdu. Generálny prokurátor nie je viazaný rozsahom podnetu v prípadoch, v ktorých ani dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania (§ 80 ods. 1 C.m.p.). Generálny prokurátor môže podať dovolanie aj bez podnetu vo veciach, v ktorých môže prokurátor do konania vstúpiť, a to aj vtedy, ak prokurátor do konania nevstúpil (§ 80 ods. 2 C.m.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (§ 38 ods. 2 Exekučného poriadku). V prípade rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloleté dieťa, styk s maloletým dieťaťom alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému dieťaťu alebo rozhodnutia o návrat maloletého dieťaťa do cudziny pri neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní (§ 370 ods. 1 a 2 C.m.p.), ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia (§ 376 ods. 1 C.m.p.); súd môže nariadiť výkon rozhodnutia aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 C.m.p.); výkon dobrovoľne nesplnenej povinnosti uloženej neodkladným opatrením nariadi súd vždy aj bez návrhu (§ 376 ods. 3 C.m.p.); ak po nariadení výkonu rozhodnutia povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 C.m.p.), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- Eur (§ 382 ods. 1 C.m.p.), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 C.m.p.) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnené premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 C.m.p.).